Leto I. - Štev. 3. Gorizia, 1. junija 1938 - XVI *Sped. in abbonamento postale*

SVETOGORSKA KRALJICA

MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA

PO MARIJI K JEZUSU

Otvoritev svetogorskih 400 - letnih slovesnosti 26. junija 1938 - XVI

Na predvečer ob 6. uri slovesne pontifikalne večernice - Procesija z bakljami - Slovesna ura češčenja - Na Kronanico ob pol 6. uri sv. maša z ljudskim petjem in pridigo ter skupnim sv. obhajilom - Ob 10. uri pontifikalna sv. maša prevzvišenega gospoda nadškofa goriškega.

Podrobni spored glej na četrti strani.

Pojdimo na Goro!

Pojdimo na Goro,
na Materin kraj,
kjer zemlje dotika
nebeški se raj.

Oj, čujte Marijo,
ki Urški veli,
naj ljudstvu naznani,
da hišo želi.

V njej hoče ostati
do konca rodov
in vernim deliti
nebeških darov.

Se hiša sezida,
v njej ljudstvo kleči;
Marija posluša,
dobrote deli.

Rohni že stoletja
peklenski naval,
ki v dom se zaganja,
ga ruši do tal.

A Mati zmaguje,
kraljuje vselej!
Pojdimo na Goro
k nebeški Gospej!

Na Skalnici sveti
je stala, stoji
in stala bo gori
Marija vse dni.

———

ODPEV, ki se ponavlja po vsaki kitici:

Zdrava, zdrava,
rajska Kraljica!
Zdrava, zdrava,
src naših Gospa!

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

Predgovor

V *predgovoru* k svoji svetogorski zgodovini pravi Črv, da se svetogorska božja pot sme imenovati najimenitnejša in najčastitljivejša božja pot vseh naših krajev in da celo v prostranem nekdanjem cesarstvu ima le malo vrstnic. Poudarja nadalje, da je božjim potèm največkrat povod kaka čudežna podoba Matere božje, le *redkokrat prikazanje in neposredni ukaz nebeške Matere.* Tem *redkim* in zato *preslavnim* božjim potèm se prišteva svetogorska. Kajti zgodovina nam ne poroča o nobenem cerkveno preiskanem prikazanju Matere božje po naših krajih, razen o svetogorskem. V vseh nekdanjih avstrijskih deželah so le kaka tri svetišča, kjer se je nebeška Kraljica prikazala. Začetek Svete gore je zelo podoben začetku svetovnoznanih francoskih svetišč Lurd in La Salette.

Takrat in danes

Neugodni časi, nehvaležnost in mrzlota človeška so bili slavo svetogorsko začasno otemnili, ali nebeška Kraljica ni še nikoli obrnila milostnih svojih oči od starodavnega svetišča. Skalnatega zidú Marija ni zidala za leta, ampak za stoletja. — Naši časi, piše nadalje Anton Črv — (in ne pozabimo, da je bilo to napisano leta 1883.) —, so zelo podobni časom, v katerih se je ta božja pot pričela. Zato se smemo nadejati, da se ji ravno v teh žalostnih časih stara slava povrne. Krivoverstvo je razsajalo, ko se je Sveta gora rodila, v naših neverskih časih naj bi se prerodila.

Pomoči Marijine potrebni

Kakor vsa znamenja kažejo — pravi dalje zgodovinar — bodemo v kratkem potrebovali izredne pomoči mogočne Device; zato je dobro, da se seznanimo z izvoljenimi kraji, kjer je ona posebno rada in obilno milosti delila. Ta knjižica vam opisuje tak kraj, ki ga je nebeška Mati s svojo pričujočnostjo počastila, kjer je v našem jeziku nedolžni pastiričici nebeško sporočilo prinesla: *»Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosi.«* Nehvaležniki bi bili, če bi se z malomarnostjo tolike časti nevredne kazali. Zbuditi želim zaupanje in ljubezen pobožnega slovenskega ljudstva do najslavnejšega našega svetišča na Sveti gori. Zato sem po tiskanih in rokopisnih virih in po ustnem izročilu zbral te zgodovinske črtice o naši božji poti. Namen moj ni bil, učeno zgodovinsko razpravo pisati, temveč po domače zgodbe tega svetišča pripovedovati. Zahvaljujem se marljivemu vodji Svete gore, vč. gosp. *Lavrenciju Rutarju,* ki me je k temu delu vzpodbujal in vsestransko podpiral; čč. oo. frančiškanom na Kostanjevici v Gorici, ki so mi radovoljno svojo knjižnico odprli in profesorju verouka na goriški višji gimnaziji, vč. g. *Andreju Marušiču,* ki je rokopis za tisk priredil.

Napisan je bil ta predgovor h knjižici Črvovi o svetogorski zgodovini na Sveti gori 8. maja — na god prikazanja svetega Mihaela — 1883.

Predno začnemo s ponatisom Črvove zgodovine svetogorske, poudarjamo, da sam priznava, da to ni strogo znanstveno delo, vendar pa zanesljivo, ker se je poleg ustnega izročila opiral na zgodovinske vire, ki jih je imel pri rokah v frančiškanski knjižnici na Kostanjevici. O L. Rutarju, ki je A. Črva najbolj vzpodbujal k temu delu in mu tudi največ pomagal, bomo slišali še pozneje.

———

I. DOBA

Od začetka božje poti do slovesnega kronanja čudežne podobe Matere božje na Sv. gori (1539-1717)

I. POGLAVJE

Marija Devica se prikaže pastirici Uršuli Ferligojki iz Grgarja vrh Skalnice (1539).

Protestantovski val

»Kadar je najhujša sila, je roka božja najbolj mila«, jedrnato sodi znani pregovor. Čudežni začetek svetogorskega svetišča spričuje, da je prav resničen ta ljudski glas. Hujših sil kakor so pritiskale krščanstvo takrat, ko so skalnične skale daleč naokoli zaslovele, hrani zgodovina le malo med svojimi listi zapisanih in Bog daj, da bi ljudem nobenih takih ne bilo več treba ne prestajati, ne zapisovati. Leta 1517. je bil potegnil na Nemškem odpadnik Luter meč proti svoji materi sv. katoliški Cerkvi. Neverski učitelji, neizmerna pohlepnost po posvetnem blagu, splošna pokvarjenost med vsemi stanovi, brezkončna častilakomnost in peklenski napuh so razjedali in kužili evropsko krščansko družbo že dalj časa poprej. Ni čudo tedaj, da so zavezniki kar trumoma hrumeli v Lutrov tabor in izvršili v katoliški Cerkvi žalostni razkol, ki je odtrgal velik del Evrope od edino zveličavne rimske Cerkve. Peklensko seme rodi peklenski klas. Krvave vojske, divji upori se tačas razvnamejo po vsej Evropi; podivjane vojaške čete požigajo, morijo, skrunijo, plenijo, da je groza. Za njimi se plazi črna sestra kuga, njej se pridruži bleda lakota. Kar meč pusti, pa kuga poduši in lakota ugonobi. Divji Turek postane sprijenemu človeštvu prava šiba božja: pred njim dereta groza in strah, za seboj pušča kri pepel in prah. Kdo bi seštel oskrunjene cerkve, razrušene samostane, uničene božje poti, onečaščene svete podobe, pomorjene duhovne in redovnike onega časa! Tako se je godilo pred več kot tristo leti.

Krivoverski vihar in groze njegove prihrujejo kmalu čez meje mile Slovenije, razsajati in lomiti začnejo na vso moč posebno po Kranjskem, Koroškem in Štajerskem; goriška rajska pokrajina že začuti tuljenje peklenske burje. Med Slovenci začenja vreti, prvi omahljivci že prisegajo Lutrovi zastavi, katoličanstvo po Sloveniji je v nevarnosti! Toda — kadar je najhujša sila, je roka božja in tudi njegove nebeške Matere roka najbolj mila. Milostno se ozre premagovalka vseh krivih ver na sile in stiske odličnega Marijinega ljudstva, naglo mu priskoči na pomoč; priskoči osebno, pomaga s čudežem. Silo pusti narasti, da je pomoč tem bolj očitna.

Leta 1539

Pisalo se je leto 1539. po Kristusovem rojstvu. Na prestolu sv. Petra je sedel pogumni in previdni papež Pavel III.; rimskonemško cesarstvo je vladal slavni cesar Karol V.; patriarh oglejski in obenem višji duhovni pastir goriške in gradiščanske grofije je bil kardinal Marino Grimani; poglavarstvo goriške grofije je vodil Gabriel grof Ortemburški s Koroškega. To leto si je izbrala Mati božja, da je sijajno obdarila zvesto vdanost svojega ljudstva.

Skalnica

Proti severovzhodu od Gorice, majhno uro hoda, vzdiguje se iz soške struge precej visok (688 metrov) kamenit hrib, takrat »Skalnica« imenovan. Ob južnem podnožju se ga dotika čedna vas Solkan kot konec goriške ravnine; ob vzhodu se beli pa prijazni Grgar v plodni hribovski rupi. Pust je ta hrib, ali razgled z njega je prekrasen. Proti jugu in jugozapadu se zibljejo pred očmi valovi jadranskega morja, od tržaškega zaliva pa daleč doli do lepih Benetk in tja ven do istrskega obrežja. V celi potezi se vidi trdi hrbet kraških gorá; razgrnjena je pred teboj goriška in furlanska ravan, vsa posuta s trgi in vasmi. Rahlo se vzdigujejo s trtami ovenčana Brda; proti severu in severovzhodu moli visoko v zrak velikanski kameniti sklad julijskih in karniških planin s Triglavom, Krnom, Kaninom in drugimi. Proti vzhodu se črpijo gozdni vrhovi trnovski in idrijski. Na jugovzhodu se zgublja vid ob notranjskih in istrskih čeréh.

Urška Ferligoj

Jasno je vstalo poletno sonce nekega sobotnega dne (bržkone meseca junija) leta 1539. Prijazno je obsevalo kamenito Skalnico; prijetno so brenkljali zvončki med čredo, ki je pulila borno pašo izmed skalovja. Nedolžne pastirske pesmice so se srečavale s šumenjem soških valov. Preprosta, uboga, pa pobožna pastiričica iz bližnjega Grgarja doma, imenovana Urška Ferligojka, je poganjala svojo čredico proti vrhu. Ko pripase do vrha, pobožno poklekne, ročice sklene ter začne prav goreče, kakor je bila vajena, priporočevati se Materi božji; še bolj ko druge dni, saj je bil sobotni dan, nebes Kraljici že od nekdaj posvečen. Preprosta revica znabiti še prav vedela ni, v kako strašni nevarnosti se maje domovina; sklepala je vendar nedolžne ročice kakor nekdaj Mozes za svoje ljudstvo. Molitev pravičnega oblake predere.

Marija se ji prikaže

Tudi Urškine prošnje pridejo pred prestol nebeške Kraljice in jo izvabijo iz raja doli na pusto Skalnico. Ko bi trenil, obsije deklico nebeška svetloba, na zlatih oblakih sklonjena zablešči se pred njo rajska prikazen Matere božje z detetom Jezusom na desnici. Urši sonce otemni, Skalnica izgine; počutki se ji ustavijo, zamaknjena zré v nebeško prikazen. Mila Mati nebeška preprijazno ogovori preplašeno deklico, stegne roko, pokaže na vrh in ji spregovori te blažene besede:

»RECI LJUDSTVU, NAJ MI TUKAJ HIŠO ZIDA IN ME MILOSTI PROSI«.

———

(Nadaljevanje prihodnjič.)

O Marijinem češčenju

(Po Volčiču.)

Mi Marije ne molimo, pač pa smo dolžni Materi božji posebno češčenje. Boga samega molimo, svetnike častimo, preblaženi Devici in Materi božji pa izkazujemo izredno češčenje. To češčenje je bistveno drugačno kakor češčenje Boga, pa višje kakor češčenje svetnikov. Bogoslovci ga imenujejo »nadčeščenje.« Vsaka pobožna verna duša lahko razume, da moramo Marijo bolj častiti kakor druge svetnike, ker jo je Bog sam takò visoko povzdignil. Izmed številnih cerkvenih učenikov, ki poveličujejo čast in slavo Matere božje, naj omenim le besede solunskega škofa Izidora: »Brez vsakega dokazovanja trdim, da ima preblažena Devica prednosti, ki naš um presegajo in jih človeški jezik ne more dopovedati. Nad vse druge stvari je povzdignjena in ona sama more bolj kakor vse druge stvari skupaj pripeljati človeka k spoznanju božjega veličastva. Ako bi od začetka ne bilo ne angelov ne nebes ne zvezdnatega neba ne zemlje ne vodà in ne morja, mogli bi ljudje le s prikaznijo te prelepe in veličastne Device same spoznati lastnosti božje; saj otemnijo tudi najimenitnejše stvari v primeri s Kraljico, ki nam je rodila Kralja vseh kraljev, kakor otemnijo zvezde, ko se prikaže solnce. Po prečisti Devici Mariji sami dovolj spoznamo božje veličastvo in ni treba v ta namen drugih ustvarjenih reči.«

Ker je torej preblažena Devica visoko povzdignjena nad vsa ustvarjena bitja, tudi nad najsvetejša, ker je Bogu samemu najbližja, ker njene časti in slave nobena druga stvar ne doseže, se pač spodobi, da je naše češčenje tudi primerno tej posebni Marijini prednosti. Naše češčenje se pa mora tudi strinjati s hvaležnostjo, ki smo ji jo dolžni, ker nam je rodila Odrešenika in nam naklanja vse dobrote in milosti, ki jih prejemamo od Boga le po njeni mogočni priprošnji. To češčenje naj bo vsaki krščanski duši presladka in prečastna dolžnost.

Naše cerkvene novice

Tržaško - koprski škof

Sv. Oče Pij XI. je imenoval za tržaško - koprskega škofa dosedanjega reškega škofa msgr. ja Antona Santina. Rodil se je od preprostih staršev 9. decembra 1895 v Rovinju v Istri. V mašnika ga je posvetil prevzv. g. nadškof Sedej v Stični 1. 5. 1918. Služboval je kot kaplan najprej v Murmuranu pri Karnici v Istri in nato tudi kot veroučitelj v Pulju. Leta 1931 je postal kanonik in čez eno leto stolni župnik. Skrbel je zlasti za Katoliško akcijo. Od leta 1933 je bil za škofa na Reki.

Želimo mu, da bi bilo njegovo delovanje v Trstu Bogu, Cerkvi in katoliškemu episkopatu v čast, vsem vernikom pa v veliko duhovno korist.

Molimo zanj, da bi se mogel vedno zvesto udejstvovati po svojem vzvišenem geslu: »Primum regnum Dei«, t. j.: »Najprej Kraljestvo božje.«

Otvoritev cerkve Presv. Srca Jezusovega v Gorici

Cerkev presv. Srca Jezusovega, ki jo je začel graditi rajni nadškof že pred vojsko s prispevki vernikov vse škofije, a je ostala nedovršena, ker ni bilo dovolj sredstev, je sedaj v nekoliko okrnjeni obliki za silo dokončana. Veliko ji še manjka in tudi dolg je še na njej, toda z velikodušnimi prispevki vodje naše države in s pomočjo vernikov samih je toliko dograjena, da se lahko posveti in izroči božji službi.

Posvečenje bo izvršil naš prevzvišeni g. knez in nadškof Margotti v sredo 15. junija ob 6. uri. V novi cerkvi bodo od 15. do 24. junija velike svečanosti po sledečem sporedu, ki ga je določil prevzvišeni g. nadškof sam:

Spored otvoritvenih slovesnosti cerkve presvetega Srca Jezusovega, škofijskega svetišča v spomin padlim vojakom.

Gorica, od 15. do 24. junija 1938-XVI

V sredo 15. junija 1938 — Ob 6. uri bo prevzvišeni gospod knez in nadškof goriški posvetil novo cerkev, nakar bo okrog 8. ure daroval pontifikalno sv. mašo — ob 19. uri bo molitveni venček k presv. Srcu Jezusovemu, pridiga msgr. Petra Angiolini-ja in blagoslov z Najsvetejšim.

V četrtek 16. (Sv. Rešnje Telo). — Okrog 10. ure prihod evharistične procesije iz stolnice, nakar bo g. nadškof podelil trojni blagoslov z Najsvetejšim — potem bo tiha sveta maša — ob 19. uri molitve presv. Srca, pridiga, blagoslov.

V petek 17. (dan za žene). — Ob 7. uri sv. maša s skupnim sv. obhajilom za žene — ob 19. uri molitve k presv. Srcu, pridiga in blagoslov.

V soboto 18. (dan za može). — Ob 7. uri tiha sv. maša. Ob 16.50 bo Eminenca kardinal Janez Krstnik Nasalli Rocca di Cornegliano, nadškof bolonjski, kratko obiskal oglejsko baziliko, odkoder odpotuje proti Gorici okrog 17.15. Ob 18. uri se bodo pred cerkvijo sv. Justa razvrstili avtomobili, ki bodo spremili g. kardinala do nadškofijskega dvorca — ob 18.15 se mu bodo poklonile oblasti in razni zastopniki — ob 19. uri pride Em. g. kardinal v cerkev presv. Srca kjer ga bo prevzv. g. nadškof kratko pozdravil, nato bo spet rožni venček presv. Srca, kratka pridiga, evharistični blagoslov ob prisotnosti g. kardinala in izpostavitev Najsvetejšega za *nočno češčenje.*

V nedeljo 19. — Ob 0.30 bo daroval pontifikalno sv. mašo Eksc. msgr. Josip Nogara, nadškof videmski, ki bo pri evangeliju pridigal in med sv. mašo obhajal. Ob 7. uri bo imel sv. mašo s skupnim svetim obhajilom poreško-puljski škof eksc. Trifon Pederzolli, nakar se nočno češčenje zaključi. Ob 10 uri bo pel pontifikalno sv. mašo Em. g. kardinal, ki bo tudi govoril. Pontifikala se bodo udeležila tudi oblastva in duhovščina iz bližnje okolice ter vsi gg. dekani. — Ob 18. uri bodo slovesne večernice, nato procesija in kardinalov govor in trojni blagoslov na Trgu zmage (Piazza della Vittoria).

V ponedeljek 20. (dan za padle vojake). — Ob 7. in 8. uri sv. maši z obhajilom, ki ju bosta darovala dva prevzv. škofa za vojaščino. — Ob 9. uri bo daroval sv. mašo Eksc. msgr. Angel Bartolomasi, nadškof in ordinarij italijanske vojske, med sv. mašo bo kratko govoril; potem pa bo izvršil molitve za rajne Em. g. kardinal ob navzočnosti civilnih in vojaških oblastev ter zastopnikov raznih ustanov in goriškega vojaštva. — Ob 19. uri bo rožni venček presv. Srca, pridiga in blagoslov.

V torek 21. (dan za moško mladino). — Ob 7. uri sv. maša s skupnim obhajilom. — Ob 19. uri, molitve, pridiga, blagoslov.

V sredo 22. (dan za duhovnike). — Ob 10. uri sv. maša in predavanje. — Ob 12. uri sestanek v semenišču, ob 15. večernice in kompletorij, predavanje in sklepna pobožnost. Govorila bosta veronski generalni vikar msgr. Manzini in p. Golia S. J. — Ob 19. uri molitve, pridiga in blagoslov.

V četrtek 23. (dan za žensko mladino). — Ob 7. uri sv. maša z obhajilom, ob 16.30 prve pontifikalne večernice, pridiga in blagoslov.

V petek 24. na praznik presv. Srca Jezusovega ob 5., 6. in 7. uri sv. maše z obhajilom, ob 8. uri pontifikalna sv. maša, ob 12. posvetitev presv. Srcu Jezusovemu, ob 18.30 druge pontifikalne večernice, procesija v bližini nove cerkve, kratek govor in blagoslov z Najsvetejšim.

Gorizia, dne 11. maja 1938.

+ KAROL, nadškof.

Škofijske romanje v Rim

Izvršilo se bo med 27. junijem in 1. julijem t. l. pod vodstvom prevzvišenega g. nadškofa goriškega. Cena v II. razredu za vožnjo tja in nazaj, za prehrano in vožnje po Rimu itd. L. 270, v 3. razredu L. 170. Natančnejša pojasnila dobite v župnih uradih.

Trije zlatomašniki

Veleč. g. prelat msgr. dr. Jakob Brumat. Rodil se je 12. septembra 1864 v Fari. V mašnika ga je posvetil g. nadškof msgr. Alojzij Zorn. Večji del svojega življenja je posvetil vzgoji duhovniškega naraščaja. Dolgo vrsto let je bil v goriški bogoslovnici duhovni vodja, profesor in na zadnje tudi ravnatelj. Njegovi nekdanji gojenci se ga spominjajo kot predstojnika zelo blagega srca. Za zasluge mu je že rajni nadškof Sedej izposloval v Rimu čast hišnega prelata Nj. Svetosti, sedanji nadškof Margotti ga je pa imenoval za častnega kanonika goriškega stolnega kapitlja. Naj mu dobri Bog da še marsikatero leto zaslužnega pokoja.

Veleč. g. duhovni svetnik Josip Kalin. Rodil se je v Ajdovščini dne 7. marca 1863. Tudi on je bil posvečen v mašnika dne 6. maja 1888. V svojem dolgem dušnopastirskem delovanju ga je odlikovala velika gorečnost. Ljubil je z vso vnemo presveto Jezusovo Srce in presladko Srce Njegove in naše najsvetejše Matere. Ti dve ljubezni je hotel dati v čim večji meri tudi svojim ovčicam in jih tako osrečiti za čas in večnost. Gojil je skrbno Marijine družbe, ki so neizmernega pomena za versko življenje med verniki — pa tudi druge koristne družbe in bratovščine, dobro se zavedajoč, da je tudi za pravi napredek v verskem in nravstvenem življenju organizacija potrebna. Češčenje presvetega Srca Jezusovega je hotel pospešiti ne le v svoji drežniški duhovniji, ki jo še današnji dan vzorno vodi, ampak po vsej naši škofiji. Zato si je postavil za nekako življenjsko nalogo zgraditev veličastne prve cerkve presv. Srca Jezusovega v naši škofiji. S pomočjo raznih dobrotnikov iz bližnjih in daljnih krajev, predvsem pa s svojimi osebnimi in svojih duhovljanov žrtvami se mu je posrečilo zgraditi cerkev, ki ji že na prvi pogled vidiš, da ni namenjena le majhni drežniški duhovniji, ampak da hoče biti svetišče, ki naj objame vse, ki se žele odpočiti pri božjem Srcu. Po želji našega zlatomašnika naj bi Drežnica postala zaželeni cilj vseh častivcev presv. Srca. In res prihajajo mnogi romarji tja — tudi iz Gorice in Trsta. Bog daj zlatomašniku dočakati, da bo cerkev popolnoma opremljena in še veliko bolj obiskovana od romarjev vse naše dežele. Ker nam je njegova gorečnost znana, ga kar tukaj prosimo, naj nam kaj pove o tem, kako je cerkev zidal in kaj pričakuje od nas.

Velečastiti gospod dekan v pok. Ivan Remec. Rodil se je v Šempasu dne 22. avgusta 1864 in bil kakor prejšnja dva posvečen v mašnika 6. maja 1888. Pastiroval je med drugim na Vogerskem in v Šlovrencu v Brdih, kjer je bil po odhodu biljanskega dekana msgr.-ja Kumarja tudi dekan, dokler ni šel v pokoj. Sedaj biva na Marofu pri Idriji. Modri in delavni duhovnik pa ne počiva, ampak poleg goreče skrbi, ki jo naklanja tamkajšnjim hiralcem in bolnikom, pomaga prav pridno idrijski duhovščini zlasti v spovednici, kjer je blag tolažnik in moder svetovavec. Naj mu bo dana milost, da bi mogel še mnogim bolnikom in umirajočim stati ob strani in si s takim ponižnim samaritanskim delom še pomnožiti zaklade zaslug za nebesa.

Za mesec junij

Zakaj, zakaj je ranjeno
Srcè Odrešenikovò?
Odprto je vsem žalostnim,
je dom miru utrujenim.
Srcè presveto, varuj nas,
da tvoji bomo slednji čas!

Zakaj, zakaj ta rdeča kri
kapljà iz božjega Srcà?
Za vse ljudi studenec je,
izmiva naše madeže.
Srcè presveto, čisti nas,
da tvoji bomo slednji čas!

Zakaj, zakaj to trnje je
krog Jezusovega Srca?
Oj, grešnik zbada Jezusa,
a Jezus kliče, išče ga.
Srcè presveto, kliči nas,
da tvoji bomo slednji čas!

Zakaj, zakaj nam plamen ta
svetlò iz Srca plameni?
Ogreva Jezus mlačnega,
da vnel bi ga, zato gori.
Srcè presveto, vnèmi nas,
da tvoji bomo slednji čas.

Zakaj, zakaj ta bridki križ
kipi iz božjega Srcà?
Zato, da se pri njem učiš
zvestò ljubiti Jezusa.
Srcè presveto, uči nas,
da tvoji bomo slednji čas.

Srečko.

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

(Nadaljevanje I. poglavja.)

Za hip umolkne, nato nadaljuje s tišjim glasom:

»Vidim blagoslovljeno dolino. V njej belo mesto, malo kakor gnezdo lastovičje. Ime mesta pomeni cvet in vejo. Danes svet ne ve zanje, toda nekoč ime njegovo napolni svet in ne bo skritega kota, kamor ne bi prodrla v bodočnosti njegova sveta slava. V tem mestu boš živela in tam bo tudi nekdaj živel Oni, ki pride da odreši svet... Glej, drugo tiho dolino vidim, kakor morje cvetov! Bele lilije se bleste in pestri se duhteča množica cvetk! Lastovke plovejo po zlatem vzduhu in sladko pevajoče ptice se zibajo na vejah. Ljubki obrisi sinjih gor objemajo to dolino kakor okvir redek dragulj v prstanu. Tam po dolini stopa mlad mož, skromno je njegovo oko, čista je njegova duša, srce polno toplote... Ubog je ter preprost. Pase svojo čredo na livadah. Na prstu se mu sveti modrikast dragulj, ki odganja strahove ter nečiste sanje. Ta prstan bo, Ana, nekoč tvoj poročni prstan.«

Tako je govoril Arkas v votlini, napolnjen z duhom kakor z vodo studenec... Blagoslavljaje položi roke na sklonjeno glavo dekličino. Nato pomigne Emromi, ki vzame vnukico za roko in odideta skupaj iz votline... Kakor v sanjah sta stopali z gore.

II. NEVESTA.

Eliud se je, žalujoč za svojo ženo, preselil iz svoje hiše v Nazaretu v dolino Zebulonsko, kjer je imel velike pašnike ter so mu njegovi ljudje pasli obilne črede. Doma v Nazaretu mu je bilo tužno, povsod so iskale njegove oči Ismerijo in nikjer je niso našle. Postavil si je torej šotor v oni dolini. Ana je šla z očetom ter bivala ž njim na livadi, polni cvetja, pod nizkim šotorom s temnimi zavesami iz velblodjih dlak. Ljubka pomlad je bila, nebo polno svetlobe, vzduh poln ptičjega žvrgolenja. Livada je bila en sam smeh. Nekoč na večer gre Ana, da natrga cvetk. Na hribčkih so stale visoke lilije in videti so bile kakor oblite od večerne zarje, škrlatnogoreče v dolgih črtah na zlatozelenem nebu. Imela je duhtečih cvetk že cel šopek in stopajoč kakor vzduh z lahnim korakom se je sklanjala nad njih čašami, da vsrkava bogastvo njih vonjav. Zdajci padeta dve dolgi senci na pot. Ana se vzgledne in vidi pred seboj starca, opirajočega se na ramo mladeniča. Bil je Matat, sorodnik in sosed Eliudov. Mladenič pa je bil njegov sin Joahim.

Ana pozdravi starčka z vljudnim nasmehom ter se ozre mirno na mladeniča. Polagoma ga spozna; kot otroka sta se skupaj igrala, pozneje pa ga Ana leta ni videla. »Joahim!« zakliče zdaj radostno, pozdravljajoč ga s sestrsko nežnostjo. Joahim je s sanjavim smehljajem gledal molče na njo, potem povesil oči ter v deviški plahosti malce nagnil glavo. Matat se je opiral zdaj ob ramo Anino in Joahim je stopal tik njiju.

Tihi veter je valovil visoko in bujno travo, solnce je kakor rdeča iskra zašlo za gore, vijoličaste sence so oblile pobočja gričev in le njih vrhovi so še rožno žareli. Matat je govoril z Ano o njenem očetu ter pravil o prošlih časih. Tedaj se je Ana spomnila svojih otroških let in spominjala Joahima njunih nekdanjih iger, starih pesmi, ki sta jih bila nekdaj skupaj prepevala, in njunih otroških dogodkov tu na livadah ali v oljkinih gajih tam dalje pod goro.

Tako so prišli do šumečega potoka, naraslega od pomladanskega naliva. Veliko kamenje je štrlelo iz njegovih pen ter bilo most do nasprotnega brega, strmega pobrežja, poraslega z anemonami. Joahim je pomagal najprej očetu prebresti, nato je podal tudi Ani roko v pomoč. Ko Ana skoči na breg in razmahne roke, ji uidejo natrgane lilije in Joahim jih jame pobirati. Tu mu zdrkne velik zlat prstan in pade Ani ravno k nogam. Urno ga deklica pobere ter poda Joahimu. Modrikast dragulj je gorel v zlatem okovu kakor čaroben plamen. Ana se nehote zagleda v prstan, Joahim pa ji reče: »Ta žlahtni kamen odplaši strahove in nečiste sanje. Dragocenost je, v naši rodovini že mnogokrat podedovana.«

V tem hipu zadene tiho leteča lastovka s krilom v sklonjeni Anin obraz, deklica se vzgledne ter vidi nad seboj drevo, ki so se na njega vejah zibale drobne ptičice. Okrog pa so kipeli v dalji obrisi visokih sinjih gor. Skrivnostipolno je v Anini duši zadonelo nekaj kakor odmev glasu onega starčka v votlini na Horebu, govorečega: »Glej, tiho dolino, kakor morje cvetov... Lastovke plovejo po zlatem vzduhu. Ljubki obrisi sinjih gor objemajo to dolino... Tam stopa mlad mož, skromno je njegovo oko, čista njegova duša... na prstu mu gori modrikast dragulj, ki odganja strahove in nečiste sanje... Ta prstan bo nekoč tvoj poročni prstan...«

In deklici je bilo kakor v sanjah; bilo ji je svečano, kakor če usoda pristopi k človeku, in njeno srce je zadrhtelo kakor v strahu. Joahim pa reče tiho, vzemši ji prstan iz roke: »Da mi ti podajaš to dragocenost, je za me zelo pomenljivo!« — Več ni rekel in Ana ni vprašala, toda zamišljena je stopala proti šotoru svojega očeta v tihem mraku.

Zaprte duhovne vaje na Sv. gori

Letos bodo zaprte duhovne vaje na Sv. gori:

Od 24. do 28. julija za dekleta;
od 7. do 11. avgusta za žene;
od 16. do 20. oktobra za može in fante.

Dekleta, ki so zadržana v juliju, se smejo priglasiti k ženskim v avgustu, in obratno žene, ki ne morejo priti v avgustu, se smejo udeležiti dekliških duhovnih vaj v juliju. Udeleženci naj se kakor navadno priglase vsaj 8 dni prej in obenem pošljejo vzdrževalnino L. 32. Komur je mar verske poglobitve, skrbi, da se vsaj tu pa tam udeleži te nad vse važne duhovne prireditve. Želeti pa bi bilo, da bi se vsaj tiste duše, ki streme po lastnem in svojega bližnjega posvečenju, redno vsaj vsaka tri leta umaknile v sveto samoto duhovnih vaj.

Novomašniki

Dne 11. junija bodo posvečeni v mašnike sledeči gospodje: Dušan Bratina, Di Benedetto Marino, Incaò Arturo in Ladislav Piščanc. G. Bratina, nečak dveh duhovnikov Črnigojev, bo pel novo mašo v Velikih Žabljah. G. Lado Piščanc, sin Rafaela in Ivanke, ki sta brat gospoda dekana Piščanca in sestra g. dekana Pipana, poslednja prava umetnica v izdelovanju velikonočnih pirhov, bo pel novo mašo na isti 12. dan junija v Renčah. Vsem novomašnikom želimo obilen blagoslov za vse dušnopastirsko delovanje.

Sv. Salvator iz Horte

Najnovejša dika katoliške Španije

Na letošnjo velikonočno nedeljo je dosegel najvišjo svetniško čast spet eden izmed sinov Asiškega Ubožca, ki je po svojem redu dal sv. Cerkvi že toliko svetnikov. Proglašen je bil za svetnika španski frančiškanski brat Salvator iz Horte in se je s tem izpolnila želja milijonov duš, ki so ga občudovale in častile v dolgi dobi skoraj 400 let, odkar je zatisnil svoje oči v divnem mestu Cagliari in se preselil v večno domovino dne 18. marca 1567.

Ponižno srce

Ponižna in ubožna je bila družina in mala katalonska vas S. Colonna di Farnès, kjer se je rodil v decembru 1520. Skromna sta bila tudi pastirski in potem čevljarski poklic, ki ju je vršil v svetu do 20. leta. Tudi v samostanu je imel same ponižne službe: kuharja, vratarja in kvestuarja ali nabiralca miloščine. Odlikovala ga je pa prav posebno ponižnost srca, ki mu je narekovala, da se je imel za največjega grešnika pred Bogom in za najbolj nepopolnega med ljudmi, in ga nagibala, da je pred ljudmi skrival izredne božje darove, ki mu jih je Bog dajal v njihov blagor. Najbolj se je pa razodevala njegova ponižnost v tem, da je z veseljem sprejemal vse neprilike, bolečine, zaničevanja, neumevanja in preganjanja. Tožili so ga celo barcelonskim inkvizitorjem, da dela s pomočjo hudobnega duha krive čudeže. Za tedanjo dobo je bila to silno težka obdolžitev, ki bi ga bila lahko stala življenje v bogve kako groznih okoliščinah, ako bi mu sam Bog ne bil prišel čudežno na pomoč. Vpričo svojih sodnikov je napravil tako očitne čudeže, da so le-ti kar na kolena popadali pred njim in se popolnoma prepričali o njegovi nedolžnosti. Poljubili so pobožnemu bratu redovno obleko in sklenili dati njegovim obrekovalcem zasluženo kazen. Brat Salvator je pa nasprotnikom vse krivice od srca odpustil in ni nehal prositi zanje, dokler jim ni bila kazen odpuščena. Na vse zadnje so pa vendar zmagali njegovi sovražniki. V novembru 1565 je bil pregnan v Cagliari na Sardinijo. To mesto je postalo njegova druga domovina, ki jo je silno ljubil in obsipal s preobilnimi dobrotami. Pa tudi tamkajšnje ljudstvo ga je ljubilo z gorečnostjo, ki jo zmore le ono v svoji nenavadno globoki čuvstvenosti.

Velika dela

Našega frančiškanskega brata življenje je bilo skromno in ponižno, a veliko! Na temelju iskrene ponižnosti so rastle vse božje in nravne čednosti v duši svetega laika v najlepši skladnosti. Njegovi prvi životopisci opisujejo z začudenjem njegovo živo vero, ki je ž njo delal velike čudeže, njegovo neomajno zaupanje v Boga in njegovo ljubezen brez mej napram Bogu in bližnjemu. Občudovanja vredna je bila tudi njegova pravičnost v vseh rečeh in napram vsem; njegova razborita modrost, ki ga je delala prvovrstnega svetovavca knezov, državnih ministrov in samega kralja Filipa II.; njegova tenkočutna zmernost, ki ga je osvobodila od vsake neurejene navezanosti na minljive dobrote tega sveta in mu dala obilno okušati že na zemlji nebeške sladkosti; njegova junaška srčnost, ki mu je pomagala, da je potrpežljivo in z veseljem prenašal vse bridkosti, preganjanja in nesporazumljenja.

Bog je že tu bogato plačeval izredno čednost ponižnega frančiškanskega brata; dal mu je tu pa tam na razpolago silo svoje vsemogočnosti in se ga posluževal, ko je delal velike čudeže, da bi ljudstvo poklical iz grešnih zablod k novemu življenju po Njegovih svetih in za srečno življenje tako potrebnih zapovedih. Stvarstvo je našega svetnika ubogalo kot Boga samega, ki je po njem govoril in z njim deloval; nebu in zemlji, vsem naravnim silam, ljudem in hudobnim duhovom, prostoru in času je zapovedoval. S svojo besedo je vračal slepim vid, gluhim, sluh, mutastim govorico, pohabljenim obnovljene ude. Njegovih čudežev v življenju in po smrti je dolga vrsta.

Podoben Sv. Frančišku

Sv. Salvator je bil skozi in skozi frančiškan po duhu svojega redovnega očeta. Vse najbolj značilne poteze sv. Frančiška najdemo na njem. Imel je izredno ljubezen do presvete Evharistije, bil je nenavaden častivec Gospodovega trpljenja in smrti ter čudovito vdan preblaženi Devici Mariji, ki jo je častil posebno z molitvijo Rožnega venca sedmih skrivnosti, med katerega je vedno vpletal vzdihljaj: »Dragocena Kri našega Gospoda Jezusa, zveličaj me in pomagaj mi!«

Kakor serafski oče je tudi on silno ljubil naravo in se je posluževal kot nekake lestvice, po kateri je dvigal svojega duha in srce k Bogu. Posebno drage so mu bile cvetlice in zvezdice, pa tudi s ptički se je rad razgovarjal. V hudih zimskih dneh, ko so ptice stradale, jih je vabil k sebi in jim postregel, kolikor je le mogel. Pogostoma so ga ptički vsega obkrožili in se mu spuščali v jatah na glavo, rame in roke. V takih slučajih jih je ljubeznivo vabil k božjemu češčenju.

Sv. Frančišek je prepevaje sprejel smrt *(mortem suscepit cantando)*. Podobno tudi sv. Salvator. V neki ekstazi ob vznožju oltarja mu je Bog razodel, da se bliža njegova zadnja ura in mu obenem dal okušati nekoliko nebeške sladkosti. Od takrat se je zdel kakor potopljen v nedopovedljivo blaženost in prepevaje je pogostoma ponavljal besede: »Jezus, Marija, tolike sreče ne zaslužim.« S to pesmijo na ustih je sledil božjemu klicu v kraljestvo večnega miru.

Naročniki, pozor!

Do 20. junija nam blagovolite sporočiti natančno število izvodov, ki jih rabite. Radi pomanjkanja sredstev pošljemo za mesec julij list samo tistim, ki sprejmejo odgovornost za določeno število izvodov.

Kotiček resnice brez rokavice

VERUJEM LE, KAR VIDIM!

Bomo videli.

1. Ali si videl, kdo je zvonik, uro, hišo ... naredil?

»Ne, nisem videl«.

Ker nisi videl človeka, ki bi jo delal, je gotovo nihče ni naredil. Sama se je naredila.

»O, tisto pa ne! Čeprav nisem nikogar videl, ki bi jo delal, vem, da jo je moral kdo narediti. Sama se ni.«

Prav praviš. To tvoje priznanje te nekaj uči. Uči te tole: da spoznaš, da veš, ti ne pomaga samo tvoje oko ali uho. Pomaga ti tudi tvoje duhovno oko in tvoje duhovno uho: *tvoja pamet*. Neštetokrat vidi pamet, čeprav oko ne vidi.

2. Ko govoriš: »Verjamem le to, kar vidim«, hočeš reči: »Nisem videl, da bi Bog delal svet, torej ni Boga.«

Bravo, svet se je kar sam naredil, čeprav veš, da se niti hiša sama ne more narediti. Ravnokar si namreč rekel, da se hiša sama ne more narediti, da jo mora kdo narediti, tudi, če ga ti ne vidiš. Kako naj se pa ves svet — ta velika hiša za vse ljudi — sama naredi?

3. Zakaj ti tvoje duhovno oko, pamet, ne pove tako jasno, da mora biti Bog, ki je ves svet naredil, kot ti jasno pove, da mora biti zidar, ki je hišo naredil? Zakaj?

Temu je krivo, da ali v glavi, ali v srcu nekaj ni v redu!

Morda je v glavi nekaj narobe. Dovoli. Če ti smeš verjeti le to, kar vidiš, ali smem tudi jaz?

»Seveda.«

Jaz pa ne vidim tvoje pameti ... Torej po tvoje bi moral reči, da je nimaš. Bo tedaj že kaj v tvoji glavi narobe, da ne spoznaš Boga.

Vidiš, kam pripelje tvoje načelo: »Verujem le, kar vidim.«

4. V gostilni sedijo trije. Dva verna, eden protiveren. Ta začne tajiti Boga. Na dolgo in široko govori in zabavlja. Posebno enemu prigovarja. Tačas drugi popije govorniku za hrbtom vino ... Govornik je žejen. Obrne se in hoče natočiti. »Zakaj si mi vino izpil?« zakliče jezno. — »Jaz? Ali si me videl?« — »Ne!« — »Kako moreš potem trditi, da sem ti vino izpil? Saj si ves čas dokazoval, da verjameš le, kar vidiš!«

5. O Judih, ki so toliko čudežev videli, piše sv. pismo: »Dasi je pa (Jezus) vpričo njih toliko čudežev storil, niso vanj verovali« (Jan 12, 37). In vendar so videli. Zakaj niso verovali? V njih srcih nekaj ni bilo prav: »Ljudje so bolj ljubili temo ko

---

Tri dni pozneje, ko je že poldan pripekal na poljani, je prišel Matat s svojim sinom v šotor Eliudov, kjer sta bila radostno pogoščena. Potem so sedli možje v senco smokve, dremajoče v žgalini nad žuborečim vrelcem vod, in tam je zaprosil Matat Eliuda, da da svojo hčerko njegovemu sinu Joahimu za ženo. Dasi je bil Matat ubog, je Eliud z veseljem pozdravil to zakonsko zvezo; nele, ker je Matat, kakor Eliud sam, izhajal iz rodu Jesetovega, ampak ker so bili tudi predniki Matatovi prav med onimi, ki so že za Mojzesa in sodnikov v Izraelu nosili skrinjo zaveze na svojih ramah od kraja v kraj, v vojni kakor v miru na blodnem potovanju izvoljenega ljudstva, prej v puščavi, potem pa v deželi kanaanski. Spomin teh mož je bil v veliki časti. Nekaj onega skrivnostnega, izhajajočega iz oblačnega stebra, ki se je spuščal na šotor nad skrinjo zaveze, kadarkoli je Mojzes vstopil vanj, da bi govoril z Gospodom, se je dedovalo skozi dolge rodove od očeta na sina v teh družinah, katerih predniki so nekdaj nosili skrinjo; nekaj onih solnčnih žarkov, ki so goreli na krilih kerubov, klečečih si na skrinji nasproti, je prodrlo takrat onim možem v prsi ter netilo še v srcih poznih njihovih potomcev sveto navdušenje; nekaj onega češčenja ljudstva, ki je stalo pri durih svojih šotorov ter se priklanjalo, kadar se je spuščal na skrinjo oblačni steber, je prešlo na pozne vnuke nekdanjih nasilcev svetega šotora; nekaj kakor sled svetle slave je krasilo njih imena, ki so ostala v izročilu; in ta slava je bila nekaj kakor odsev one radostne veličine, ki jo je razodevalo izraelsko ljudstvo, kadarkoli se je v oni davni dobi prikazal na svetlem nebu obris kerubov, krasečih potujočo skrinjo, ob času žetve, v žaru nagibajočega se solnca, mirno plavajočega v zlati svetlobi nad zakladi dozorelih žetev.

Rad je torej Eliud obljubil svojo hčerko Joahimu in možje so se vrnili v šotor. Eliud se je pogovoril z Ano ter jo privedel pred obličje Matatovo. In Joahim je pristopil k deklici, ki je povzdignila k njemu svoje resne, rosne oči, ter ji rekel: »S tem prstanom si mi zaročena po postavi Mojzesovi, po postavi Izraelovi. To je tisti prstan, ki si ga pobrala ter mi ga podala, ko mi je bil zdrknil na bregu s prsta in padel med anemone. Bilo mi je kakor od usode namenjeno, ko si mi ga podala, ker ta dragocenost je bila skozi stoletja v naši rodbini zaročni prstan; in bilo mi je, kakor da si me sama izvolila.«

»Zgodi se volja božja in volja mojega očeta!« reče Ana tiho ter se zagleda sanjavo po dolini, dremajoči v prekipevajoči poldanski svetlobi. In bilo ji je, kakor da zopet stoji v votlini ter sliši Arkasa; in vedela je, da se vse, kar se zgodi z njo, ne zgodi po naključju, ampak da vso njeno usodo vodi volja, svetejša od človeške.

Za leto dni so torej v Nazaretu obhajali Anino svatbo. Joahim ni imel lastne hiše in se je preselil v hišo svoje neveste. Eliud mu jo je podaril. Tja so mu iz hiše sorodnikov pripeljali nevesto po starodavnem običaju. Ana je žarela pod vencem s srebrnoblestečimi tančicami v svoji mirni krasoti in njene mlade družice, noseče v rokah goreče svetilnice, so majale nad njo z dolgimi mirtinimi vejami. Ko se je nevesta bližala, so zvoki bučne godbe polnili ulice. Toda hipoma, brez vidnega vzroka, ves hrup umolkne in čudovita tišina zavlada. Nihče ni vedel, zakaj in kako. In v tem globokem molku, v miru vlažne noči so zdajci kakor iz daljave zatrepetali glasovi, čisti in ljubki, sladki in sanjavi. In besede iz psalma kralja Davida, znaneče prihod Mesijev, so kakor šelest peruti plule skozi svečani nočni mir:

»Rekel je Gospod mojemu Gospodu: Sedi na moji desnici, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojim nogam! S Siona pošlje Gospod žezlo tvoje moči, rekoč: Sredi svojih sovražnikov vladaj!

Na dan svojega boja boš videl svoje ljudstvo svete volje polno, na dan, ko se tvoja vojska zbere v svetem sijaju. Sad tvoje besede bo kakor rosa s krila jutranje zarje. Duhovnik si na veke po redu Melkizedekovem! Tako je prisegel Gospod in ne bo mu žal! ...«

Tako je zvenelo po azurnem zraku v višavi in Anino srce je vztrepetalo v nadzemskem drhtenju. Odkod so veli ti glasovi? In so li te preroške besede donele zaradi nje? Nepopisno sladka opojnost jo je objela in njeno dušo je prešinila neizmerna slutnja. Srce ji je utripalo tako močno, da ji je zastajala sapa. Hrepenenje po Mesiju jo je prevzelo, kakor vihar popade trst v puščavi, in blaženost, da je izvoljena imeti delež v velikem svetem odrešilnem delu, je bila tako silna, da je Ana skoro omedlela. Ura je bila torej v resnici že blizu. Udarjala je že na vrata bodočnosti. Ana je bila somrak, ki v njem zasine svit velikega dne. Podala je roko Joahimu, ki je stal na hišnem pragu, da jo pozdravi. Zrla sta se. Njuni čeli sta bili lilijskočisti, njune zvezdosijne oči zastrte s sanjavo zamišljenostjo. Podala sta si roki v sveti resnobi in angelski čistosti. Ne telesi, ampak njuni duši sta si drhteli naproti. Mirno sta šla v hišo, nad hišo pa je zažarelo nebo v čisti krasoti svojih lesketajočih zvezd in zasnula zemlja je v sanjah dihala balzam.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

luč, *zakaj njih dela so bila hudobna«* (Jan 3, 29).

»Kdor dela dobro, prihaja k luči« (Jan 3, 21). Delaj dobro, pa boš prišel k luči, pa boš videl, pa boš veroval.

Jezus je po svojem vstajenju rekel Tomažu: »Ker si me videl veruješ; blagor tistim, ki niso videli, pa so verovali« (Jan 20, 29).

Srečko.

Svetogorska kronika

Spored otvoritvenih slovesnosti svetogorske 400-letnice 26. junija

25. junija ob 18. uri slovesne večernice, ob 21. govor g. dekana Filipiča, ob 21.30 procesija z Najsvětejšim okrog cerkve, pridiga msgr.-ja Janeza Buttòta in blagoslov, od 23. do 24. ure bo pridigal uro češčenja msgr. dr. Miroslav Brumat.

26. junija ob 5.30 sv. maša z ljudskim petjem, pridigo msgr.-ja dr.-ja Brumata in skupnim obhajilom; ob 7 sv. maša frančiškanskega provinciala p. Teodozija Sighele-ja; ob 8 pridiga msgr.-ja Josipa Velci-ja; ob 9 pridiga g. dekana kanalskega msgr.-ja Venceslava Belèta, ob 10.15 sprejem prevzvišenega g. kneza in nadškofa goriškega msgr.-ja dr.-ja Karla Margotti-ja, ob 10.30 klicanje Sv. Duha in slovesen pontifikal, med katerim se bodo razglasili posebni odpustki, ki jih je naklonil sv. oče vsem, ki ob 400-letnici obiščejo svetišče, govor.

Ob 15. uri sklepni blagoslov.

Opombe: Petje pri sv. maši bo oskrbelo Veliko semenišče. Slovesnosti bo razveseljevala goriška mestna godba. Do Prevala bo na Kronanico vozilo več korijer. Spovednikov bo sicer več na razpolago, a varneje bo priti na Sv. goro z opravljeno spovedjo. Morda bo prav vzeti tudi kaj živeža s seboj. Na predvečer in v nedeljo zjutraj naj zlasti Marijini otroci ne manjkajo!

Dne 26. junija bodo iz Gorice do Prevala vozili posebni avtobusi že v zgodnjih jutranjih urah.

Slikana okna

Velikonočni romarji so bili letos na Sv. gori prijetno iznenadeni. Videli so tri velika slikana okna, ki jih je izgotovila odlična tvrdka G. Parisi v Trientu po načrtu prof. Corompai-a iz Benetk. Delo je zelo lepo uspelo in tudi romarja, ki se na umetnost ne razume, kar prevzame natančnost izdelave in čudovita umerjenost barv ter svetlobnih učinkov. Svetišče je s tem delom resnične umetniške vrednosti veliko pridobilo na lepoti in privlačnosti.

Na oknu desno od oltarja je slika Marijinega oznanjenja, levo od oltarja pa Njenega vnebovzetja.

V okroglem oknu na pročelju je slika Brezmadežne; na njeni desnici vidiš podobo papeža Pija XI., ki je razglasil to versko resnico, na njeni levici pa Duns Škota, frančiškana, ki je zelo goreče zagovarjal Marijino spočetje brez izvirnega greha.

Le želeti moramo, da bi ostalih 15 oken, ki so še v delu, tudi tako dobro uspelo.

Precej dobrotnikov nam je poslalo svoje doneske za slikana okna. Naj jim Bog po Marijini priprošnji obilno poplača!

Treba bo pa še veliko denarja, predno bomo mogli plačati vsa naročena dela. Zato se priporočamo še nadalje vsem dobrotnikom, ki bi radi kaj prispevali za olepšanje cerkve o priliki tako izrednih slovesnosti.

Za okna so darovali:

G. Edvard Mattiroli za dve okni. — G. Irma Lovisato iz Trsta za eno okno. — Slov. Marijine družbe za eno okno. — Narodno Vodstvo Bojevnikov v Rimu eno okno. — Ministrstvo za notranje zadeve eno okno. — P. Teofil O. Fr. M. je nabral med idrijskimi verniki za eno okno.

Lepe prispevke smo prejeli tudi od sledečih: Nj. E. Mons. Josip Negara, nadškof v Vidmu; Dr. Cacciatori, fin. intend. iz Genove; g. Spadavecchia Dominik; dr. vit. Anton Grusovin; vit. Bramo; g. Lasciac Bey; g. Anton Dodi; g. Rugerij Venuti; Združenje Bojevnikov iz Bolonije; Tretji red iz Čepovana; g. Karmela Tamaro; gospodje Josip Colotti; Anton Orzan; Virgilij Bombi; vit. Menon; dr. Bernardelli; Sommariva; F. Faganelli; Fr. Bozzani. Razni drugi so dali manjše zneske.

Romanja in obiski

6. marca. — Krasen pomladni dan, kakih 300 romarjev je pristopilo k sv. zakramentom.

19. marca. — Ženin in varuh deviške Matere je vzbudil v srcih ljubezen do Marije. Številni romarji oblegajo od jutranjih ur spovednice. Okrog 10. ure je prišla skupina dijakov iz Trsta.

23. marca. — Svetišče obišče skupina salezijanskih gojencev in nato skupina uršulinskih gojenk.

25. marca. — Marijino oznanjenje, kajpada spet veliko romarjev.

3. aprila. — Štiri novomašnike je pripeljal msgr. Juvančič; darovali so prvo svojo daritev Bogu po rokah Marijinih. Iz Trsta je prišla skupina nad 200 romarjev.

4. aprila. — 2 stotnika brigade Forli sta prišla po žaro svetogorske zemlje, ki jo bodo hranili v svetišču omenjene brigade v spomin na žrtve, ki jih je doprinesla na Sv. gori.

5. aprila. — Slikano okno je postavljeno na glavno pročelje. Vsi občudujejo lepo delo, ki predstavlja Brezmadežno.

7. aprila. — Tudi veliko okroglo barvano okno desne ladje je končano. Predstavlja oznanjenje Marije Device.

8. aprila je prišlo 18 romarjev iz Ljubljane.

9. aprila so postavili na pročelje leve stranske ladje barvano sliko Marijinega vnebovzetja.

10. aprila. — 300 romarjev in 48 gojencev večerne šole za rokodelce z učiteljem.

14. aprila je prišlo več romarjev k velikonočnemu sv. obhajilu, ki ga je samostanski predstojnik podelil vsem pričujočim vernikom in duhovnikom. (Vel. četrtek.) Isti dan je obiskal svetišče tudi Eksc. g. goriški prefekt Orazi s tajnikom in se je zanimal za svetišče in spomenik.

17. aprila, Velika noč. — Na take praznike je vsak rad doma, nekoliko romarjev je vkljub temu prišlo... morda takih, ki nimajo doma...

18. aprila. — Spovedniki so oblegani vse jutro. Popoldne je prišlo nekaj dijakinj iz Vidma.

20. aprila. — Majhna skupina romarjev iz Dola v Jugoslaviji.

24. aprila. — Nad 400 romarjev iz Gorice, Brd, Vipavske in Furlanije. Ob 10. uri je pel kapucinski pevski zbor iz Gorice pod vodstvom p. Štefana.

26. aprila. — Sneg, dež in hud veter — in vendar nekaj romarjev iz Portogruara.

30. aprila. — Romarji tega dne so bili srečni, da so začeli letošnje šmarnice pri svetogorski Mariji.

8. maja. — **Romanje apostolstva molitve, Tretjega reda in Skalnice.** — Ta dan je prišlo na Sv. goro vse polno romarjev iz Gorice in Trsta, ki so imeli več pobožnosti in pridig v obeh jezikih. Naše romarje sta vodila msgr. dr. Pavlica in g. ravn. v pok. I. Reščič, ki sta romarjem tudi pridigala. Tudi petje je bilo zelo lepo. Popoldne so se udeležili pobožnosti v Grgarju in si ogledali nagrobni spomenik Urške Ferligojeve in spomenik, ki ga sedaj delajo na kraju, kjer je Urška po ljudskem izročilu umrla. Vidi se, da želi grgarska duhovnija res dostojno obhajati 400-letne slovesnosti in si priklicati v spomin dolžnosti, ki ji jih nalaga tako veliko odlikovanje Matere božje.

To in ono

Kaj hočejo sovražniki cerkve?

V septembru bodo zborovali v Londonu svobodomisleci vsega sveta. Kako razumejo svobodo, lahko razvidimo iz njihovega programa, ki obsega sledeče točke:

1) Verska šola se ukine. 2) Država ne bo dajala Cerkvi nobenih podpor. (Znano je, da, kar ji daje, je le skromno povračilo tistega, kar ji je kdaj zaplenila). 3) Duhovniki in redovniki se morajo izključiti iz vseh javnih ustanov. 4) V duhovniških in cerkvenih hišah se morajo prepovedati vse kinematografske in druge predstave. 5) Duhovščina ne sme ustanavljati in voditi telovadnih društev. 6) Po radiju se ne smejo oddajati verski programi. 7) Iz politike se mora popolnoma izločiti duhovniški vpliv. 8) Duhovščini se mora prepovedati kritiziranje verskega položaja v Rusiji. 9) Država mora nadzorovati delovanje mednarodnih redovniških družb. 10) Iz kazenskih zakonikov se mora izločiti prepoved preklinjevanja. 11) Izstop iz Cerkve naj se s pravnimi določbami olajša. 12) Zapuščine v prid Cerkvi naj se obtežé z večjimi davki.

Vse to mislijo gospodje določiti v znamenju svobode mišljenja, ki naj je bodo deležni vsi ljudje. Pa vkljub vsem izkušnjam zadnjih let se bo tu in tam našel kdo, ki bo trdil, da je *Cerkev* tista, ki ovira ljudem svobodo mišljenja. Kje so ta program zamislili, nam kaže 8. točka. V Rusiji se svoboda vesti tlači kot nikjer drugod in tam je borba proti Cerkvi celo prekoračila ta program in je zato še celo na mestu zahteva 8. točke.

Kaj pravi kitajski general o Sv. Pismu

Kitajski general Čangkajšek, ki je po veri protestant, je v pogovoru z nekim misijonarjem podal tako izjavo o svetem Pismu, da je je tudi katoličan vesel. Dejal je: »Že deset let sem kristjan in vedno rajši berem sv. Pismo, zlasti sem ga čital v ujetništvu, ko sem bil dva tedna ujet v Sianu. V samoti sem moral nekaj čitati, in razmišljati. Živo mi je stopila pred oči veličina in dobrota Kristusova. Zlasti iz njegovega trpljenja sem črpal moč in pogum za zvesto izpolnjevanje svojih dolžnosti, da se nisem vdal skušnjavi in se umaknil svojim nasprotnikom. Grozili so mi na vse načine, toda nisem se vdal misli, da bi zapustil mesto, ki ga zavzemam v službi svoje domovine. Čim bolj sem čital sv. Pismo, tem bolj je rasla moja vera v Kristusa. Res je moje življenje proti Njegovemu neznatno, vendar sem ob Njegovem zgledu črpal moč, da sem pripravljen tudi na najhujše žrtve. Tega pa ne pravim zato, da bi se ponašal s svojim delom in zaslugami, ampak da izpričam svojo vero«.

Windthorstov rožni venec

Windthorst, voditelj katoličanov za časa kulturnega boja v Nemčiji, je bil povabljen na uradno kosilo, ki ga je priredil kancler Bismarck. Drugi povabljenci, ki so poznali njegovo globoko vernost, so se hoteli nekoliko pošaliti z njim. Vedeli so, da nosi tudi on, kakor so nosili princ Evgen, Radetzky in mnogi drugi slavni možje, rožni venec vedno s seboj. Posrečilo se jim je, da so mu na zvit način brez njegove vednosti izmaknili iz žepa molek. Potem so pa med obedom začeli govoriti o pobožnosti velikih mož in o navadi nositi vedno s seboj rožni venec. Pa se oglasi eden izmed povabljencev: »Vi seveda ne nosite s seboj rožnega venca? Staviva, da je tako!« Windthorst, gotov svoje stvari, sprejme stavo. Hitro seže z roko v svoj desni žep. Na njegovem obličju se bere veliko iznenadenje. Pa kmalu se pomiri, seže v svoj levi žep in izvleče iz njega — rožni venec, s katerim niso računali njegovi nasprotniki. Šala se ni posrečila in Windthorst je nehote pokazal pred več brezvercl in krivoverci svojo veliko ljubezen do rožnega venca.

Proti bogokletstvu

V Newyorku imajo posebno združenje proti bogokletstvu. Člani dobe rdeče listke. Na njih je natiskano to-le: »Prosim, nikar ne kolnite božjega imena! Nikar po nepotrebnem ne prisegajte! Pomagajte zatirati bogokletstvo!« Kadar kdo sliši kaj bogokletnega, stopi k preklinjevalcu in mu ponudi listek. Na ta način so razdali že na milijone teh lističev.

Pravijo, da ga ni še nihče odklonil. Prijatelj, četudi nisva člana ameriškega združenja proti bogokletju, sva vendar dolžna pobijati to grozno pregreho.

„Blagor njim, ki so rojeni v katoliški veri"

Hugh Wilson, poslanik Združenih držav v Berlinu, je izdal prezanimivo knjigo: »The Education of a Diplomat« (Vzgoja nekega diplomata). V njej popisuje vtise, ki mu jih je zapustila dolga diplomatska služba v Franciji, na Portugalskem, v Nemčiji in bivši avstro-ogerski monarhiji. — Med drugim piše: »Nisem član katoliške Cerkve, vendar mi je zapustila globok vtis vneta delavnost katoličanov in pa vekovitost Cerkve, ki je ostala vedno ista od prvih stoletij dalje, dočim se je zrušilo že toliko kraljestev in cesarstev. Ona posvari, če je potreba, tudi vladajoče mogotce. Ona je edina moč, ki jo poslušajo s spoštovanjem. Vzvišena je nad vse narodnostne meje. Narodi jo morajo poslušati, četudi jim govori o stvareh, ki jim niso po godu, in četudi njih politični možje ne pripadajo katoliški Cerkvi«.

Potem popisuje, kako je Cerkev skrbela za umetnost. Občuduje stolnici v Reimsu in Milanu. »Pa tudi v najmanjših vasicah skušajo verniki napraviti svojo cerkvico lepo, dočim so protestantovske cerkve na evropski celini brez življenja. Le na Angleškem sem našel lepe katedrale, pa teh niso zidali protestanti, marveč katoličani«

Poslanik končuje svoja izvajanja s temi besedami: »Blagor njim, ki so rojeni v katoliški veri!«

Sv. Karol boromejski in ples

Letos obhajamo 400-letnico rojstva sv. Karla. V Milanu, kjer je bil ta svetnik škof, pa tudi drugod priredjajo radi tega velike cerkvene slovesnosti. To je tudi prav, saj je ta sveti mož neizmerno veliko storil za poglobitev krščanskega življenja med ljudstvom in za odpravo raznih hudih razvad. Mnogo si je prizadeval tudi za odpravo pregrešnega plesa. V prvi mladosti se je namreč sam udeleževal plesov in tako je prišel po lastni izkušnji do spoznanja, kako nevaren je kraj, kjer se pleše, kako nevaren je čas, ko se pleše, in kako nevarne so osebe, s katerimi se pleše. Pa ne samo plesavec, ampak tudi kdor ples samo gleda, je v veliki nevarnosti za greh. Sv. Karol je napisal knjigo proti plesu, kjer hudo obsoja tedanji ples.

V poročilu nekega cerkvenega zbora, kateremu je predsedoval kot škof, beremo: »Nikdar se ne pleše, ne da bi se Bog hudo ne žalil z nespodobnimi mislimi, nesramnimi besedami, z nečisto ljubeznijo, s strašnimi skušnjavami za nespodobna dejanja, ki se ne dado ločiti od plesa. Prešuštvovanje in nesramna dela nečistosti so večkrat posledica plesa.«

Današnji plesi med mladino s površno versko in nravstveno vzgojo in izobrazbo pač niso mnogo manj nevarni kot v tedanji dobi verske in nravstvene propalosti. Neuka, večkrat še dobra mladina se še zaveda ne, v kako velike nevarnosti se podaja, ko zahaja v take družbe in na taka plesišča — in pleše brez mere in meje in pravega nadzorstva. K spoznanju pride često prepozno. Vsi pametni ljudje naj že radi dobrega zgleda, ki smo ga dolžni dajati zlasti šibkejšim, dosledno in vztrajno beže pred vsakim plesom, ki pač nikdar ne koristi, četudi bi komu v posameznih slučajih in določenih okoliščinah ne škodoval. Poštena mladina bo našla sebi primerno zabavo, ne da bi se podajala v dušne nevarnosti. Žalostno je za človeka, ako ne more biti vesel, če Boga ne žali in svoje neumrjoče duše ne rani. Več vere, več čednosti, več pameti!

Misijonske družbe

Zadnje dni aprila je zboroval v Rimu Veliki svet papeških misijonskih družb. Prišli so z vseh strani sveta zastopniki posameznih narodnih misijonskih odborov, da so poročali, kako se pri njih razvijajo misijonske družbe in da skupne sklenejo, kako naj se nabrana miloščina za poganske misijone razdeli misijonom po poganskem svetu. V letu 1937 se je nabralo po vsem katoliškem svetu 51 milijonov lir za »Družbo za širjenje vere.« Družba sv. Petra za vzgojo domačih duhovnikov med poganskimi narodi je pa nabrala po vsem svetu 12 milijonov. Poleg tega se je veliko molilo za širjenje vere. Veliko bolnikov je darovalo tudi svoje trpljenje v ta veliki namen. Seveda so potrebe ogromne in sredstva še vedno nezadostna. Bodite zvesti člani misijonskih družb!

Ena čreda, en pastir

Od 27. aprila do 1. maja se je vršil v Firencah teden za proučevanje krščanskega Vzhoda. Obhajali so spomin na cerkveni zbor, ki se je vršil pred 500 leti vprav v tem mestu. Takrat so vzhodni kristjani, zastopani po carigrajskem cesarju in svojih škofih, priznali nauk katoliške Cerkve in pristali na zedinjenje. Slovesnosti sta se udeležila dva kardinala, veliko škofov in raznih drugih odličnih oseb. Tiste dni so se vršile cerkvene pobožnosti z vsem sijajem v raznih vzhodnih obredih. Priredili so tudi velik koncert, na katerem so gojenci vzhodnih obredov, ki imajo svoje zavode v Rimu, zapeli cerkvene in narodne ruske, ukrajinske, rumunske in etijopske pesmi.

Svetogorski meh za uganke in za smeh

DIAMANT

1. A
2. A A A
3. A A A A A
4. D D E E E E G
5. G K K M N N O O O
6. O R R R R R R
7. S S S S T
8. T T V
9. V

1. Soglasnik, 2. svetopisemska žena, 3. dan v tednu, 4. obela, 5. —, 6. del goriškega mesta, 7. kraljevski nakit, 8. žival, 9. samoglasnik.

Počez in navzdol bereš ime romarske cerkve.

ZAGONETKE

1. Kdaj ni bil Kristus ne v nebesih ne na zemlji?
2. Kateri izmed sv. Treh kraljev je bil zamorec?
3. Kateri svetnik ni še v nebesih?
4. Kateri svetniki stoje na Marijinem oltarju na desni strani?
5. Kaj bo pred sodnim dnevom?
6. Koliko črk ima sveto pismo?
7. Kateri svetniki so najvišji?

OTROŠKA MODROST

1.

Župnik: »Koliko časa sta bila Adam in Eva v raju?«

Tonček: »Da so bila jabolka zrela.«

2.

Župnik: »Kdo je rekel: Človeku ni dobro samemu biti?«

Pepček: »Danijel v levnjaku.«

3.

Župnik: »Zakaj praznujemo kristjani nedeljo in ne soboto?«

Anica: »Zato, ker se moramo v soboto očediti.«

4.

Župnik: »Zakaj ne vidimo duše?«

Janezek: »Ker je pod kožo.«

Rešitev ugank pride v prihodnji številki.

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. GUGLIELMO ENDRIZZI

Tiska:
Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi - Gorizia.